

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

17.12.2025

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Шевченківська премія 2026: які твори допущені до другого туру конкурсу. – Поліна Горлач](#)

[На 22 посади збільшили штат Українського інституту національної пам'яті](#)

Вшанування пам'яті

[Хвилина мовчання отримає законодавчий статус. Верховна Рада прийняла відповідний законопроект. – Олексій Содома](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[На Львівщині визначили переможців обласної премії у галузі культури. – Наталія Шутка](#)

[Культурний центр DRUK святкуватиме день народження. – Олексій Содома](#)

Благодійність

[Хор «Гомін» передав мільйон гривень на «Єдинозбір» для дронів-перехоплювачів. – Дарина Рубан](#)

[Надя Дорофєєва разом зі своїми фанатами зібрала 1,3 млн грн для військових. – Микита Кишиневський](#)

[У Львові продали рукавиці Олександра Усика для відновлення музею. – Ганна Тимошенко](#)

Фестивалі

[В Art Area ДК пройде мініфестиваль «ВертепСхід». – Олексій Содома](#)

Театр

[Чапек в Оперетті, Брехт на Лівому березі, Ремарк на Печерську: зимові прем'єри у київських театрах. – Вікторія Котенок](#)

[«Місячні»: Молодий театр презентує перформативну виставу про жіноче тіло, свободу та виживання під час війни. – Катерина Кадакова](#)

[Осиротіле материнство: у Луцьку показали виставу «Мами» про біль війни та втрати. – Ірина Дімітрова](#)

Візуальні мистецтва

[Фотографія з України – серед найкращих за версією National Geographic](#)

ТЕМНЕ МІСЦЕ

[У Луцьку презентують виставку сучасного мистецтва «Поле для гри»](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

Новий етап для українського кіно: до команди Мінкульту України приєднується Манон Дюверже. – Віолетта Луньова

Два українські фільми потрапили до коротких списків «Оскара». – Катерина Сліпченко

Голоси молодих поколінь про війну. У прокаті кіноальманах «Українська нова хвиля. Ми є!» від Довженко-Центру. – Кромф Ігор

«10 втрачених років». У Києві презентували фільм про повернення українок із сирійських таборів. – Оксана Наумова

Багато диму, та вогню мало: чому «Ти – космос» так і не став фінансово успішним попри повні зали. – Юрій Мартинович

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

На майдані біля «Злата Плаза» відкриють інклюзивну тактильну карту Рівного міжвоєнного періоду

Література. Книговидання

У Токіо вперше відбувся фестиваль української літератури «Голоси з України». – Катерина Гладка

У Бразилії видали збірку віршів Максима Кривцова та відкрили його фотовиставку

10 українських книжок, які найбільше обговорювали у 2025 році. – Оксана Заблоцька

Музейна справа

Роботи Музею Харківської школи фотографії презентують у Вільнюсі. – Олексій Содома

Нова експозиція в Лаврі: Київське князівство як фактор безпеки Європи у XIV–XV століттях. – Віолетта Луньова

Охорона культурної спадщини

Військові допомагають маркувати архівні установи захисними знаками «Блакитний щит»

Навчальні заклади

«До дітей треба йти з ресурсом»: Алевтина Кахідзе про те, як планує налагодити навчання у Київському художньому ліцеї. – Наталія Грабченко

Міжнародне співробітництво

Україна та Польща обговорили ексгумаційні та пошукові роботи у 2026 році. – Олександр Кравченко

Підтримка України у світі

У Німеччині з'явилася вулиця на честь Одеси. – Микита Кишиневський

Загальні питання

Шевченківська премія 2026: які твори допущені до другого туру конкурсу. – Поліна Горlach

Комітет із Національної премії України імені Тараса Шевченка оголосив списки літературно-мистецьких творів, допущених до другого туру у 2026 році. Йдеться про 75 творів у 13 номінаціях. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1190796-sevcenkivska-premia-2026-aki-tvori-dopuseni-do-drugogo-turu-konkursu/>

На 22 посади збільшили штат Українського інституту національної пам'яті

Кабінет Міністрів України оновив і привів у відповідність до законодавства Положення про Український інститут національної пам'яті та Положення про Міністерство культури України. З 1 січня 2026 року діяльність УІНП безпосередньо спрямовуватиме і координуватиме Кабінет Міністрів України. Також Уряд ухвалив рішення про збільшення граничної чисельності працівників Українського інституту національної пам'яті на 22 посади. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/857375-na-22-posadi-zbilshili-shtat-ukrainskogo-institutu-natsionalnoi-pamyati>

Вшанування пам'яті

Хвилина мовчання отримає законодавчий статус. Верховна Рада прийняла відповідний законопроект. – Олексій Содома

Верховна Рада України у першому читанні прийняла законопроект, за яким хвилина мовчання отримає офіційний статус і стане загальнонаціональним щоденним заходом. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/moment-of-silence/>

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

На Львівщині визначили переможців обласної премії у галузі культури. – Наталія Шутка

16 грудня журі обласної премії Львівщини визначило лауреатів 2025 року в галузі культури, літератури, мистецтва, журналістики та архітектури. Переможцями в різних номінаціях стали 13 учасників, між якими розділять преміальний фонд у розмірі 1 млн грн. Докладніше:

https://zaxid.net/na_lvivshhini_viznachili_peremozhtsiv_oblasnoyi_premiyi_u_galuzi_kulturi_n1626121

Культурний центр DRUK святкуватиме день народження. – Олексій Содома

20–21 грудня культурно-громадський центр DRUK (Харків) вперше святкуватиме день народження. Разом з партнерами центр організував дводенну подію з воркшопами, виставками, музикою та іншими інтерактивами. «Рівно рік тому в DRUK відкрилися двері „Мистецького укриття”. За цей час у просторі ми провели 12 виставок, 16 вистав, 10 поетичних і 25 музичних подій,

відкрили нові формати взаємодії, налагодили партнерства з європейськими фотографами, хостили музичні та медійні проекти, обговорювали облаштування транспорту й урбаністики, відкрили курси диджеїнгу та фаблаб», – розповідають організатори. Докладніше про програму святкування:

<https://lyuk.media/news/prints-birthday/>

Благодійність

Хор «Гомін» передав мільйон гривень на «Єдинозбір» для дронів-перехоплювачів. – Дарина Рубан

Хор «Гомін» спільно з teatr.org.ua передали мільйон гривень на «Єдинозбір». Кошти збирають на дрони-перехоплювачі «шахедів» та обладнання для екіпажів операторів. Докладніше:

<https://shotam.info/khor-homin-peredav-milyon-hryven-na-yedynozbir-dlia-droniv-perekhopliuvachiv/>

Надя Дорофєєва разом зі своїми фанатами зібрала 1,3 млн грн для військових. – Микита Кишиневський

Українська співачка акумулювала ці кошти під час своїх останніх концертів. Гроші надходили з благодійних аукціонів, які проводили зі сцени, а також із продажу квитків на спеціальні зустрічі Meet & Greet, де прихильники могли особисто поспілкуватися та сфотографуватися з артисткою. Докладніше:

<https://shotam.info/nadia-dorofieieva-razom-zi-svoimy-fanatamy-zibrala-1-3-mln-hrn-dlia-viyskovykh/>

У Львові продали рукавиці Олександра Усика для відновлення музею. – Ганна Тимошенко

Бійцівські рукавиці чемпіона світу з боксу О. Усика у Львові розіграно як благодійний лот, а виручені кошти спрямовано на відбудову музею Романа Шухевича на Білогірщі, знищеного російським ударним дроном 1 січня 2024 року. За словами керівниці ГО «Новий Музей» О. Гончар, на сьогодні вже є інвестор, який готовий профінансувати саме будівництво приміщення. Наразі команда очікує фінального дозволу від усіх інстанцій, щоб розпочати роботи. Паралельно триває окремий збір коштів на благоустрій території та створення експозиції – ці етапи фінансуватимуться додатково. Завдяки аукціонам, музейним акціям, донатам від ФК «Карпати» та приватним внескам ГО «Новий Музей» за підтримки Львівської міської ради вже вдалося зібрати понад 3 мільйони гривень. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/69193/u-lvovi-prodaly-rukavyczi-oleksandra-usyka-dlya-vidnovlennya-muzeyu/>

Фестивалі

В Art Area ДК пройде мініфестиваль «ВертепСхід». – Олексій Содома

21 грудня у Харкові проведуть щорічний різдвяний фестиваль вертепів «ВертепСхід». Цього року програму розраховано на один день і на дві локації: Art Area ДК і Харківський державний академічний театр ляльок імені В. А. Афанасьєва. Докладніше:

Театр

Чапек в Оперетті, Брехт на Лівому березі, Ремарк на Печерську: зимові прем'єри у київських театрах. – Вікторія Котенок

Театр Лесі Українки пропонує взимку аж п'ять прем'єр, Молодий театр і «Золоті ворота» запланували поговорити на незручні теми у виставах «Місячні» та «Чорна шаль». Лівобережці запрошують на постановку відомого грузинського режисера Дати Тавадзе, а Театр на Подолі – на постановку американського режисера Річарда Нельсона. Луганський театр презентує у Києві дві сучасні комедії: «Пам'ятники» і «Бука». Докладніше в огляді зимових подій київських театрів:

https://lb.ua/culture/2025/12/17/712165_chapek_operetti_breht_livomu.html

«Місячні»: Молодий театр презентує перформативну виставу про жіноче тіло, свободу та виживання під час війни. – Катерина Кадакова

У Києві на камерній сцені Молодого театру 27 та 28 грудня відбудеться прем'єра вистави «Місячні», що пропонує «чесний та чутливий погляд на жіночий досвід у воєнний час, торкаючись тем, які часто залишаються невидимими й замовчуваними. Це історія про тіло, сором, стереотипи, війну та право жінки на незалежність». Виставу створено на основі п'єси ветеранки та драматургині А. Сарнацької, постановницею стала режисерка Н. Хижна, мисткиня з Харкова, акторка та співзасновниця незалежного театру «Нафта». Докладніше:

<https://divoche.media/2025/12/16/misiachni-molodyy-teatr-prezentuie-performatyvnu-vystavu-pro-zhinoche-tilo-svobodu-ta-vyzhyvannia-pid-chas-viyny/>

Осиротіле материнство: у Луцьку показали виставу «Мами» про біль війни та втрати. – Ірина Дімітрова

У Луцьку Рівненський академічний музично-драматичний театр презентував виставу «Мами» режисерки А. Чорнойван. Постановка розповідає про російсько-українську війну через окремі історії про найстрашніше, що може спіткати матір – втрату власної дитини. Це перше сценічне прочитання книги «Мами» М. Матіос, виданої у 2023 році і присвяченої пам'яті сина авторки, який загинув. У Луцьку виставу показали двічі. Окрім вечірнього, відбувся закритий благодійний показ для рідних загиблих та зниклих безвісти воїнів. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/topics/856610-osirotile-materinstvo-u-lutsku-pokazali-vistavu-mami-pro-bil-viyni-ta-vtrati>

Візуальні мистецтва

Фотографія з України – серед найкращих за версією National Geographic

Фотографія, зроблена в Полтавській області, увійшла до списку найкращих за 2025 рік за версією видання National Geographic. Світлину зробила Анастасія Тейлор-Лінд – англо-шведська фотожурналістка, яка працює у провідних світових редакціях. Знімок має назву «У руках сім'ї» («In the arms of family»). Докладніше:

<https://chytomo.com/fotohrafiiia-z-ukrainy-sered-najkrashchykh-national-geographic/>

ТЕМНЕ МІСЦЕ

Спільну виставку «Темне місце» П. Вербицької та С. Захарова представлено в «Мистецькому Барбакані» (Київ). Експонуються графічні роботи. Докладніше:

<https://mitec.ua/temne-miscze-2/>

У Луцьку презентують виставку сучасного мистецтва «Поле для гри»

16 грудня у «LU Gallery» відкрито виставку «Поле для гри». Експозиція об'єднує роботи українських та закордонних художників: APL315, Яна Бачинського, Діани Факш, Марка Дженкінса, Віри Мокренко, Романа Михайлова, Алекса Сіроуса (Photinus Studio) та Саші Тебула. Кураторка проєкту – Ксенія Ульянова. Представлено роботи на папері, скульптуру, живопис, об'єкти та інтерактивну медіа-інсталяцію. Докладніше:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/857116-u-lutsku-vidkriyut-vistavku-suchasnogo-mistetstva-pole-dlya-gri>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Новий етап для українського кіно: до команди Мінкульту України приєднується Манон Дюверже. – Віолетта Луньова

Міністерство культури України залучає міжнародний досвід для реформування сфери кіно. 16 грудня заступниця міністра Н. Мовшович представила Манон Дюверже – фахівчиню з аудіовізуального права та колишню співробітницю Національного центру кінематографії Франції (CNC). Вона, відома своєю роботою над «Європейським фондом солідарності з українським кіно», з наступного року консультуватиме з питань міжнародної копродукції та підтримки кіновиробництва Міністерство. Під час зустрічі за участі представників посольства Франції та Expertise France сторони обговорили стратегічні пріоритети та домовилися про подальші кроки для інтеграції французького досвіду в українські культурні проєкти. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/69210/novyj-etap-dlya-ukrayinskogo-kino-do-komandy-minkultu-ukrayiny-pryyednuyetsya-manon-dyuverzhe/>

Два українські фільми потрапили до коротких списків «Оскара». – Катерина Сліпченко

Американська кіноакадемія оприлюднила короткі списки майбутньої премії «Оскар» у 12 категоріях. До них потрапили українські фільми «2000 метрів до Андріївки» та «Я померла в Ірпені». Серед короткометражних стрічок є картина «Камінь ножиці папір» про війну в Україні з українським актором О. Рудинським. Також у французькому анімаційному короткометражному фільмі «Сором'язливість дерев» однією зі співрежисерок є українка С. Чуйковська. Докладніше:

https://zaxid.net/dva_ukrayinski_filmi_potrapili_do_shortlista_oskara_n16261

Голоси молодих поколінь про війну. У прокаті кіноальманах «Українська нова хвиля. Ми є!» від Довженко-Центру. – Кромф Ігор

Від 11 грудня в обмеженому кінопрокаті – альманах короткого метра «Українська нова хвиля», де зібрано роботи молодих режисерів та режисерок. Альманах уже майже десятиліття організовує Довженко-Центр для того, щоб дати можливість молодим голосам кінематографа звучати у прокаті для масового глядача. Свого часу в «Новій українській хвилі» брали участь тоді ще маловідомі режисери та режисерки: А. Лукіч, І. Цілик, Д. Сухолиткий-Собчук, П. Остріков. Цьогоріч в альманаху представлено 8 різних фільмів: анімація, документалістика, ігрове та експериментальне кіно. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/films/ukrainska-nova-khvylya-review/>

«10 втрачених років». У Києві презентували фільм про повернення українок із сирійських таборів. – Оксана Наумова

14 грудня в кінотеатрі «Жовтень» відбувся допрем'єрний показ документального фільму І. Сампан «10 втрачених років», який розповідає про спецоперацію Головного управління розвідки з повернення українських жінок і дітей із сирійських таборів. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/246375/2025-12-16-10-vtrachenykh-rokiv-u-kyievi-prezentuvaly-film-pro-povernennya-ukrainok-iz-syriyskykh-taboriv/>

Багато диму, та вогню мало: чому «Ти – космос» так і не став фінансово успішним попри повні зали. – Юрій Мартинович

«Цього тижня минає місяць відтоді, як популярний український сай-фай фільм „Ти – космос” не сходить з екранів вітчизняних кінотеатрів... Бюджет фільму, за даними Forbes, становить 800 тис. євро. На сьогодні, коли курс євро наближається до 50 грн, це близько 40 млн грн. Однак цю дебютну повнометражну стрічку П. Остріков розробляв чи не 10 років, а за цей час курс євро суттєво змінився. Тож показовою є заявка фільму на участь у пітчингу Держкіно (де держава дофінансовує виробництво). Цей документ було подано в липні 2020 року. Згідно з ним, загальний бюджет стрічки тоді становив 31,067 млн грн, з яких держава надала майже 20 млн грн. У липні 2020-го, коли курс євро був близько 31 грн, фільм коштував приблизно 1 млн євро. Інакше кажучи, фільм Острікова за цей час не подорожчав, а навпаки – „подешевшав” у валютному вимірі виробництва. Тобто режисер зробив усе можливе й неможливе, аби кіно таки вийшло на великі екрани попри всі труднощі. За перший вікенд українського прокату, який стартував 20 листопада, стрічка зібрала 8,7 млн грн. Отримавши шалену підтримку завдяки сарафанному радіо в соцмережах, фільм не зняли з показів (як це часто стається з українськими стрічками), а продовжили прокат – бо був попит і повні зали, чимало глядачів декілька разів ходили. Другий тиждень приніс ще більше грошей – 14,9 млн грн, третій був майже на тому ж рівні – 14,1 млн грн. А от четвертий показав спад – 10,4 млн грн. У підсумку за чотири тижні маємо близько 48 млн грн касових зборів і 262,8 тис. проданих квитків. Так, це майже 1 млн євро, тобто вдалося заробити більше, ніж витратити. Але є один суттєвий нюанс, про який часто забувають, – частка кінотеатрів. У більшості випадків половину касових зборів

забирають кінотеатри. Саме тому, за мірками Голлівуду і не лише, фільм вважається фінансово успішним тоді, коли його збори у 2,5–3 рази перевищують виробничий бюджет. Бо з кожного проданого квитка творці фільму в кращому разі отримують лише половину, а решту „з’їдають” кінотеатри, дистрибутори, реклама та інші витрати. Тож стрічка, яка зібрала лише удвічі більше за свій бюджет, зазвичай не є успішною – з бізнесового погляду вона просто „вижила”, тобто повернула вкладене і, можливо, трохи принесла зверху. А от фінансово успішним є той фільм, який не лише окупився, а й приніс хороший додатковий прибуток. Виходить, щоб „Ти – космос” вийшов хоча б „у нуль”, потрібно зібрати близько 80 млн грн. А щоб вважатися фінансово успішним – подолати планку у 100–120 млн грн. На жаль, цифри свідчать, що навіть для цього чудового фільму така позначка в нинішніх умовах є надто високою. Так, покази ще триватимуть тиждень, можливо два. Далі – стримінгові платформи та телебачення. Але 100 млн грн, як не крути, вже не буде. Водночас і нинішні показники ще можуть принести додаткові хороші гроші творцям – усе залежить від того, скільки в договорі прописано, що доведеться повертати державі з 20 млн грн, які Держкіно надало на виробництво стрічки. Тож, для „Ти – космос” не все так сумно; для того і є держпідтримка. Та й історія знає українські кінопроекти, які змогли подолати всі ці арифметичні бар’єри виключно завдяки кінотеатральному прокату. Найпоказовіший приклад – фільм „Скажене весілля” (2018). За бюджету 10,8 млн грн стрічка зібрала 54,9 млн грн, продавши 660 тис. квитків, тобто заробила у п’ять разів більше, ніж коштувала. Ще більш вражає приклад анімаційного фільму „Мавка. Лісова пісня”, який завдяки міжнародному прокату у 2023 році зібрав 18 млн доларів (близько 670 млн грн за тодішнім курсом). В Україні – 4,1 млн доларів (приблизно 155 млн грн), продавши 1,2 млн квитків. За бюджету 187 млн грн фільм заробив у 3,5 рази більше, ніж витратив. Але це радше винятки. Переважна більшість українських фільмів або не окуповують своїх витрат, або ледве це роблять. З бізнесового погляду вони провальні, навіть якщо популярні та якісні. Один із найгучніших прикладів – „Довбуш”: 120 млн грн бюджету та лише 68 млн грн зборів. Або ще гірше – „Захар Беркут” із кошторисом у 113 млн грн та близько 40 млн грн касових зборів. Натомість голлівудські фільми на нашому ринку почуваються впевнено. І річ не лише в брендах та якості, а й у масштабній рекламі. Такі стрічки можуть витрачати третину або навіть половину бюджету (який обчислюється десятками й сотнями мільйонів доларів) на промоцію, що працює на всіх рівнях і по всьому світу – зокрема й в Україні... Потенціал українського кіноринку є: у найкращі мирні роки він приносив понад 100 млн доларів касових зборів на рік. Але як бізнес українське кіно поки що працює слабо. Фактично, довгий і складний шлях створення фільму „Ти – космос” – це алегорія стану всієї галузі. В Україні кіно – це не про бізнес, а про вперту мрію, яку охоче оспівують у медіа та соцмережах, але за яку глядач не завжди готовий голосувати гаманцем. Натомість обирає Голлівуд, бо це „МакДональдз”. Українські кінотовиробники намагаються створити свій „МакДональдз”, але він поки що не має впізнаваного меню й фірмових страв. Чи зміниться це? Хтозна. Тим паче, що стримінгові платформи лише набирають вагу, і, можливо,

кінотеатри з часом втратять свою ключову роль, а головним стане потрапляння на великі світові платформи, де обертатимуться справжні гроші. Поки ж доводиться констатувати словами класика української політики, які цілком пасують і до кіноринку: „маємо те, що маємо”». Докладніше:

<https://espresso.tv/poglyad-bagato-dimu-ta-vognyu-malo-chomu-ti-kosmos-tak-i-ne-stav-finansovo-uspishnim-popri-povni-zali>

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю

На майдані біля «Злата Плаза» відкриють інклюзивну тактильну карту Рівного міжвоєнного періоду

17 грудня у Рівному відкриють бронзову тактильну карту міста міжвоєнного періоду, яка відтворює історичний центр Рівного 20–30-х років минулого століття. Її виконано у форматі тривимірної моделі, вона поєднує фізичну й цифрову взаємодію; містить рельєфні елементи для тактильного сприйняття, а також QR-коди, за допомогою яких можна отримати доступ до аудіогідів і цифрової версії карти. Це дозволяє відвідувачам самостійно досліджувати історію міста. Проєкт реалізовано за підтримки Українського культурного фонду у співпраці з істориками, музейними фахівцями та дизайнерами. Ініціативу спрямовано на розвиток доступного культурного середовища, популяризацію локальної історії та інтеграцію сучасних цифрових технологій у публічний простір Рівного. Докладніше:

<https://rivne.rayon.in.ua/news/857119-na-maydani-bilya-zlata-plaza-vidkriyut-inklyuzivnu-taktilnu-kartu-rivnogo-mizhvoennogo-periodu>

Література. Книговидання

У Токіо вперше відбувся фестиваль української літератури «Голоси з України». – Катерина Гладка

В Токіо вперше відбувся фестиваль української літератури «Голоси з України». Подія об'єднала українських письменників, поетів, перекладачів і видавців та представила сучасну українську літературу східноазійській аудиторії. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2025/12/16/712207_tokio_vpershe_vidbuvsya_festival.html

У Бразилії видали збірку віршів Максима Кривцова та відкрили його фотовиставку

Поетична збірка «Вірші з бійниці» полеглого військового і поета М. Кривцова вийшла друком у португальському перекладі у бразильському видавництві Rua do Sabão. Португальською мовою вона отримала назву «Poemas da Seteira». Переклад здійснили Воля Єрмалаєва Франко та Патерсон Франко Коста. Видання містить фотографії та сторінки з авторськими рукописами, а також QR-коди з читанням віршів самим автором. Також до книжки також увійшли додаткові QR-коди на пісні, створені на слова Кривцова. Видано збірку за підтримки програми Translate Ukraine від Українського інституту книги. Окрім того, протягом листопада в Бразилії відбулися презентації збірки – події

за участі перекладачів пройшли у п'яти містах. У місті Маллет захід поєднали з відкриттям фотовиставки Кривцова «Dali: Vou trazer minha vida de volta para mim, prometo» («Далі: Я поверну собі своє життя, обіцяю»). До неї увійшли 24 світлини з особистих фотоархівів автора, які він підготував і передав для експозиції менш, ніж за місяць до загибелі. На початку 2026 року виставку планують представити у містах Гуарапуава та Прудентополіс у штаті Парана, де проживає багато українців. У лютому також заплановано наступні презентації книжки в Ріо-де-Жанейро, Сан-Паулу, Белу-Орізонті та низці інших міст. Докладніше:

<https://chytomo.com/u-brazylji-vydaly-zbirku-virshiv-maksyma-kryvtsova/>

10 українських книжок, які найбільше обговорювали у 2025 році. – Оксана Заблוצька

Про видання, які в Україні були найбільш очікуваними та обговорюваними у 2025-му. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1187444-10-ukrainskih-knizok-aki-najbilse-obgovoruvali-u-2025-roci/>

Музейна справа

Роботи Музею Харківської школи фотографії презентують у Вільнюсі. – Олексій Содома

23 квітня 2026 року у Музеї мистецтв Палацу Радзивіллів Литовського національного художнього музею в межах програми Visualise Українського інституту відкриється виставка «Українські мрійники: Харківська школа фотографії». Її реалізують Литовський національний художній музей та Музей Харківської школи фотографії (MOKSOP) за підтримки Європейського Союзу в межах програми House of Europe. Вона охопить роботи чотирьох поколінь харківських фотографів від 1960-х років і до сьогодні. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/moksop-in-lithuania/>

Нова експозиція в Лаврі: Київське князівство як фактор безпеки Європи у XIV–XV століттях. – Віолетта Луньова

15 грудня у Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» розпочала роботу виставка «Київське князівство XIV–XV століть. Український фактор у безпеці Європи». Експозиція представляє артефакти, що розкривають відновлення впливу Києва після руйнування 1240 року та його інтеграцію в європейський простір. Матеріали демонструють, як Київське князівство стало ключовим елементом оборонної системи Європи від Балтики до Чорного моря. Серед експонатів – акти Константинопольського патріархату, печатки, середньовічні карти, зброя та хоругви полків. Окремо виділено розділи, присвячені княжим династіям Гедиміновичів, Олельковичів і Гольшанських (1362–1470 рр.). Виставка також ілюструє відновлення митрополії, участь українських військових формувань у вирішальних битвах та трансформацію князівства у воєводство. Проект реалізовано за патронату ПЦУ, підтримки МЗС України та співпраці з дослідниками Швеції та Литви. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/69170/nova-ekspozycjiya-v-lavri-kyivske-knyazivstvo-yak-faktor-bezpeky-yevropy-u-xiv-xv-stolittyah/>

Охорона культурної спадщини

Військові допомагають маркувати архівні установи захисними знаками «Блакитний щит»

Військовослужбовці Збройних сил України допомогли маркувати будівлі державних архівів України, в яких зберігаються культурні цінності та спадщина, захисними табличками «Блакитний щит». До процесу правильного маркування будівель долучився спецпідрозділ із захисту культурної спадщини Генерального штабу Збройних сил України – меморандум про співпрацю між ЗСУ та Державною архівною службою України підписано 29 вересня 2025 року. Постанову «Про затвердження Порядку маркування в особливий період будівель та споруд, транспортних засобів, які підпадають під дію норм міжнародного гуманітарного права, відповідними розпізнавальними знаками» в Україні прийнято у жовтні 2022 року. У документі зазначено, що за маркування будівель відповідає Міністерство культури України. Водночас за словами першої заступниці голови Державної архівної служби України Т. Шевченко, Укрдержархів неодноразово звертався до міністерства з пропозицією розробити спільний підхід щодо маркування, але наразі жодних змін не внесено. Докладніше:

<https://chytomo.com/vijskovi-dopomahaiut-markuvaty-arkhivni-ustanovy/>

Навчальні заклади

«До дітей треба йти з ресурсом»: Алевтина Кахідзе про те, як планує налагодити навчання у Київському художньому ліцеї. – Наталія Грабченко

А. Кахідзе – художниця, перформерка і віднедавна виконувачка обов'язків директорки Київського державного художнього ліцею імені Тараса Шевченка. Очолити заклад на період воєнного стану вона погодилася після численних переговорів. Призначення Кахідзе викликало дискусії. Однак мисткиня запевняє, що в її планах – зберегти академічну традицію та додати нові можливості для творчості, інтегрувати сучасне мистецтво у навчання. Про плани на посаді Кахідзе розповіла в інтерв'ю. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1190712-do-ditej-treba-jti-z-resursom-alevtina-kahidze-pro-te-ak-planue-nalagoditi-navcanna-u-kiivskomu-hudoznomu-licei/>

Міжнародне співробітництво

Україна та Польща обговорили ексгумаційні та пошукові роботи у 2026 році. – Олександр Кравченко

У Варшаві відбулося п'яте цього року засідання українсько-польської робочої групи з питань історичної пам'яті. Сторони обговорили питання підготовки спільного підсумкового документа за результатами ексгумаційних робіт у Пушниках та важливість продовження співпраці з історичних питань для обох країн. Робоча група підбила підсумки діяльності за 2025 рік та направила плани і засади подальшої роботи наступного року. За результатами

зустрічі було ухвалено спільне комюніке, в якому окреслено домовленості, яких було досягнуто. Джерело:

https://lb.ua/culture/2025/12/16/712263_ukrayina_polscha_obgovorili.html

Підтримка України у світі

У Німеччині з'явилася вулиця на честь Одеси. – Микита Кишиневський

Німецький Гейдельберг офіційно назвав одну зі своїх вулиць Odessastraße, аби висловити підтримку українському місту. На цій вулиці вже встановлено відповідні покажчики. Навесні 2025 року Гейдельберг, який відомий як один із наукових центрів Європи, офіційно став партнером Одеси. Через перейменування німецька громада висловила свою повагу та солідарність з українцями. Місто регулярно підтримує одеситів і з 2022 року передає гуманітарні вантажі, а також спеціалізовану комунальну та рятувальну техніку. Разом із цим місто приймає одеських школярів на навчання та організовує для дітей культурні програми. Джерело:

<https://shotam.info/u-nimechchyni-z-iavylasia-vulytsia-na-chest-odesy/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm